

RAPORT MONITORIMI I SEKTORIT TË MJEDISIT NË KOMUNËN E GRAÇANICËS

2024

MAJ, 2025

RAPORT MONITORIMI I SEKTORIT TË MJEDISIT NË KOMUNËN E GRAÇANICËS – 2024

Autor dhe botues: EC Ma Ndryshe

Rr. Fehmi Lladrovci Nr. 67, Prizren,
Rr. Xhemajl Mustafa 9/1 LL-4 Nr.7

www.ecmandryshe.org
info@ecmandryshe.org

029 222 771

Maj, 2025

PËRMBAJTJA :

HYRJE

GJETJET E RAPORTIT

- 1 Skema institucionale për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor
Statistikat Kryesore - 2024:**
- 2 Korniza ligjore**
- 3 Hartimi, harmonizimi dhe zbatimi i dokumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit, projekteve dhe masave për mbrojtjen e mjedisit**
- 4 Mbikëqyrja inspektive dhe raportimi mjedisor
Raportet mjedisore në nivelin lokal**
- 5 Krijimi, grumbullimi, menaxhimi i të dhënave dhe sistemit të menaxhimit të dhënave**
- 6 Bashkëpunimi, koordinimi dhe pjesëmarrja publike**
- 7 Licencimi dhe lejet mjedisore**
- 8 PËRFUNDIME**
- 9 REKOMANDIMET**

HYRJE

Ky raport është një përpjekje e re e strukturuar e shoqërisë civile për të adresuar e trajtuar përgjegjësitë e organeve kompetente të Qeverisë Lokale, përkatësisht përgjegjësitë e Komunave karshi 7 aspekteve mjedisore që rregullohen me kornizën ligjore të vendit.

Organet përgjegjëse për mbrojtjen e mjedisit janë të rregulluara në forma të ndryshme në Komunat e Kosovës. Disa nga komunat kanë drejtori të dedikuara për mbrojtjen e mjedisit, ndërsa disa kanë sektore në kuadër të drejtorive për planifikim apo zyrtarë përgjegjës për çështje mjedisore.

Metodologjia e ndjekur nga EC Ma Ndryshe për përpilimin e këtij raporti merr në konsideratë 12 ligje që adresojnë aspekte të ndryshme të mbrojtjes së mjedisit, si:

- Ligji nr.03/L-025 për mbrojtjen e mjedisit
- Ligji nr.03/L-233 për mbrojtjen e natyrës
- Ligji nr.03/L-160 për mbrojtjen e ajrit nga ndotja
- Ligji nr.2003_3 për pyjet e Kosovës
- Ligji nr.04/L-147 për ujërat e Kosovës
- Ligji nr.04/L-060 për mbeturina
- Ligji nr.06/L-035 për veprimtaritë hidrometeorologjike
- Ligji nr.03/L-119 për produktet biocide dhe shtojcat
- Ligji nr.02/L-53 për gjuetinë
- Ligji nr.04/L-197 për kimikate
- Ligji nr.04/L-174 për planifikimin hapësinor
- Ligji nr.04/L-175 për inspektoratin e mjedisit, ujërave, natyrës, planifikimit hapësinor dhe ndërtimit.

Mbi këtë bazë përmbajtja e këtij raporti tenton që të mbulojë aspektet kryesore që legjislacioni në fuqi adreson, si:

- Skema institucionale për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor
- Korniza ligjore
- Hartimi, harmonizimi dhe zbatimi i dokumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit, projekteve dhe masave për mbrojtjen e mjedisit
- Mbikëqyrja inspektive dhe raportimi mjedisor
- Krijimi, grumbullimi, menaxhimi i të dhënave dhe sistemit të menaxhimit të dhënave
- Bashkëpunimi, koordinimi dhe pjesëmarrja publike
- Licencimi dhe lejet mjedisore

Gjetjet e këtij raporti në kapituj të caktuar kanë identifikuar mangësitë aktuale në sektorin e mjedisit, që kërkojnë vëmendje më të shtuar nga autoritetet komunale, me qëllim të përmirësimit të procesit të planifikimit dhe menaxhimit mjedisor. Gjithashtu ato janë validuar nga zyrtarët përkatës komunal, si pasqyrim i gjendjes reale në sektorin e mjedisit.

Në fund janë adresuar edhe disa rekomandime me qëllim të përmirësimeve dhe plotësimeve në proceset e planifikimit dhe menaxhimit mjedisor, drejt arritjes së rezultateve më të qëndrueshme në sektorin e mjedisit dhe mbrojtjen e resurseve natyrore.

GJETJET E RAPORTIT

Skema institucionale për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor

Në Komunën e Graçanicës, përgjegjës për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor është Drejtoria e Shërbimeve Publike, Mbrojtjes dhe Shpëtimit. Brenda kësaj drejtorie funksionon Sektori i Ambientit, ku është i angazhuar një zyrtar mjedisor, ndërsa në kuadër të Sektorit të Menaxhimit të Mbeturinave është i angazhuar edhe një zyrtar tjetër për këtë fushë. Ndërkohë, Drejtoria e Inspeksionit ka raportuar se ka vetëm dy inspektorë, të cilët mbulojnë edhe fushën emjedisit, dhe në Drejtorinë e Urbanizmit është i angazhuar një zyrtar shtesë që merret me çështje mjedisore.

Organi komunal	A është themeluar?	Emri zyrtar	Fuqia aktuale punëtore
Drejtoria	Po	Drejtoria e Shërbimeve Publike, Mbrojtjes dhe Shpëtimit	/
Spektori	Po	Spektori i Ambientit dhe Spektori i Menaxhimit të Mbeturinave	/
Zyrtarët	Po	Zyrtarë	2
Drejtoria	Po	Drejtoria e Inspeksionit	/
Spektori	Jo	/	/
Zyrtarët	Po	Inspektor	2
Drejtoria	Po	Drejtoria për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit	/
Spektori	Jo	/	/
Zyrtarët	Po	Zyrtarë mjedisor	1

Numri i angazhuar i shërbyesve civil në këto drejtori thuhet se është i mjaftueshëm për kryerjen e detyrave të përcaktuara me kornizën ligjore. Ndërsa, sa i përket pyetjes se a kanë shërbyesit civil profilet e nevojshme profesionale për kryerjen e detyrave, zyrtarët kanë thënë se po dhe përgaditjen e tyre profesionale nga nga shkalla 1 (aspak) deri në 5 (shkëlqyeshëm) e kanë vlerësuar me numrin 5.

Zyrtarët e komunës së Graçanicës kanë bërë të ditur se gjatë vitit 2024 për punonjësit e këtij sektori janë organizuar trajnime rreth kornizës ligjore dhe rreth çështjeve mjedisore nga niveli qendror, ministria e mjedisit dhe organizata të ndryshme ndërkombëtare në lidhje me këto tema:

- Ndryshimet e ligjeve dhe akteve nënligjore dhe zbatimin e tyre
- Trajnime mbi menaxhimin e mbeturinave nga GIZ.

Kjo komunë gjatë vitit 2024 nuk ka shfrytëzuar ndonjë udhëzues profesional për planifikimin dhe menaxhimin e çështjeve mjedisore, por gjatë kryerjes së detyrave kryesisht është fokusuar në legjislacionin në fuqi dhe dokumentet strategjike për të cilat janë të obliguar t'i zbatojnë.

Statistikat Kryesore - 2024:

Kategoritë	Numri
Numri i zyrtarëve të angazhuar në DShPMSH	1
Trajnimet rreth kornizës ligjore	/
Trajnimet sipas fushës mjedisore	/
Udhëzues Profesional për Planifikimin dhe Menaxhimin Mjedisor	0

Korniza ligjore

Metodologjia e EC-it, merr në konsideratë 12 ligje që adresojnë aspekte të ndryshme të mbrojtjes së mjedisit, të cekura më lartë.

Komuna e Graçanicës, ka raportuar se mbështetet në këto dokumente ligjore:

1. Ligjin për Planifikim Hapësinor
2. Ligjin Nr. 03/L-25 për Mbrojtjen e Mjedisit
3. Ligjin Nr. 02/L-30 për Menaxhim të Mbeturinave
4. Ligjin 04/L-175 për Inspektim
5. Ligjin Nr. 03/L-024 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis
6. Ligjin Nr. 03/L-015 për Vlerësimin Strategjik Mjedisor
7. Ligji Nr.02/L-102 Ligji për Mbrojtje nga Zhurma
8. Ligji Nr. 03/L-160 Ligji për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja,
9. Ligjin Nr.04/ L-147 për Ujëra, etj.,

Ndërsa në kuadër të Udhëzimeve Administrative shfrytëzohen:

- 1.U.A Nr.01/2017 për Dhënie e Lejes Mjedisore Komunale,
- 2.U.A Nr.14/2015 për Ndëshkim me Gjoha Mandatore,
- 3.U.A Nr.01/2020 për Menaxhimin e Mbeturinave që përmbajnë azbest,
- 4.U.A Nr. 06/2018 për Ndëshkimet me Gjoha Mandatore,
- 5.U.A Nr.03 /2018 për Procedurat për Leje Ujore,
- 6.U.a Nr. 07/2015 për Menaxhimin e Mbeturinave nga ndërtimi dhe demolimi i objekteve ndërtimore.

Zyrtarët e Komunës së Graçanicës kanë vlerësuar se korniza ligjore është mirë e konsoliduar dhe kanë vlerësuar me 4 njohuritë e stafit rreth kornizës ligjore (1/aspak -5/shkëlqyeshëm).

Hartimi, harmonizimi dhe zbatimi i dokumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit, projekteve dhe masave për mbrojtjen e mjedisit

Komuna e Graçanicës nuk ka hartuar ende dokumente të planifikimit dhe menaxhimit mjedisor që rrjedhin nga korniza ligjore në fuqi. Megjithatë, është në proces hartimi të Planit Lokal të Veprimtërisë për Mjedis, që paraqet një hap të rëndësishëm drejt përmirësimit të qeverisjes mjedisore lokale. Strategjitë mjedisore lokale janë të harmonizuara me ato qendrore, duke reflektuar përpjekje për koordinim institucional dhe zbatim të politikave kombëtare në nivel komunal.

Përveç kësaj, komuna ka ndërmarrë disa masa konkrete për mbrojtjen e mjedisit, përfshirë kontrollin e qëndrueshmërisë ekologjike të objekteve ndërtimore si dhe lëshimin e lejeve mjedisore për subjektet që zhvillojnë aktivitete ndikuese në mjedis. Këto veprime synojnë të rrisin përgjegjësinë mjedisore dhe të mbështesin zhvillimin e qëndrueshëm në territorin e komunës.

Mbikëqyrja inspektive dhe raportimi mjedisor

Në Komunën e Graçanicës kryhet inspektimi i rregullt i zbatimit të kornizës ligjore për mbrojtjen e mjedisit. Në këtë kuadër, hartohen raporte mujore, gjashtëmujore dhe vjetore që dorëzohen në komunë, si dhe raporti vjetor për Ministrinë e Mjedisit dhe, nga ky vit, edhe për Zyrën e Inspektoratit Gjeneral.

Gjendja e deponive të mbeturinave monitorohet sistematikisht, po ashtu edhe gjendja e zonave të mbrojtura dhe pyjeve, përfshirë aspektet shëndetësore të tyre.

Janë evidentuar çrregullime mjedisore të shkaktuara nga individë apo biznese, përfshirë hedhjen e mbeturinave në mënyrë të parregullt dhe djegien e tyre në hapësira të hapura. Megjithatë, nuk janë raportuar raste të tejkalimit të eksploatimit të resurseve natyrore, shkelje në menaxhimin e burimeve pyjore, jodrusore apo të faunës së egër, dhe as tejkalime të kushteve të vendgjutive. Kjo tregon një situatë përgjithësisht stabile në këto fusha, ndonëse evidentimi i çrregullimeve mjedisore mbetet një sfidë që kërkon vëmendje të vazhdueshme.

Krijimi, grumbullimi, menaxhimi i të dhënave dhe sistemit të menaxhimit të dhënave

Komuna e Graçanicës aktualisht nuk ka të zhvilluara sisteme për monitorimin e cilësisë së ajrit, dheut apo ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore. Po ashtu, nuk ka stacione funksionale për matje dhe as mbikëqyrje sistematike në intervale të caktuara për këto parametra mjedisore. Parashikimi dhe paralajmërimi i hershëm për vërshime apo thatësira nuk realizohet në këtë komunë.

Në aspektin e menaxhimit të të dhënave mjedisore, kjo komunë nuk ka ndërtuar një sistem funksional për menaxhimin e të dhënave dhe gjithashtu mungojnë kapacitetet teknike dhe njerëzore për grumbullimin, krijimin dhe administrimin e këtyre të dhënave. Këto mungesa përfshijnë si pajisjet teknike ashtu edhe profilin profesional dhe numrin e stafit të nevojshëm për trajtimin e të dhënave mjedisore, gjë që paraqet një sfidë të theksuar për ndërtimin e një baze të qëndrueshme të informacionit mjedisor në komunë.

Bashkëpunimi, koordinimi dhe pjesëmarrja publike

Komuna e Graçanicës e vlerëson si të moderuar bashkëpunimin dhe koordinimin me nivelin qendror në hartimin e akteve ligjore dhe strategjive mjedisore, duke e vlerësuar atë me notën 3 nga 5. Nuk janë ofruar shembuj konkretë të këtij bashkëpunimi.

Në anën tjetër, bashkëpunimi me organizatat joqeveritare në hartimin e strategjive mjedisore është vlerësuar lartë me notën 5. Një shembull konkret është bashkëpunimi për hartimin e Planit Lokal të Veprimit për Mjedisin (PLVM).

Komuna ka zhvilluar procese me pjesëmarrje publike gjatë hartimit të dokumenteve të planifikimit mjedisor, ku qytetarëve u është ofruar mundësia të marrin pjesë në sesione informuese gjatë përgatitjes së PLVM-së. Pjesëmarrja publike në këto procese është vlerësuar me notën 3, duke treguar për një angazhim të moderuar të komunitetit në këto iniciativa.

Licencimi dhe lejet mjedisore

Sa i përket lejeve mjedisore kjo komunë nuk ka ofruar asnjë informacion.

PËRFUNDIME

Gjetjet e këtij raporti janë validuar nga zyrtarët përkatës komunalë, duke pohuar se ato pasqyrojnë gjendjen reale në sektorin e mjedisit, bashkë me mundësitë për të ngritur dhe përmirësuar çështjet mjedisore në këtë komunë.

Në Komunën e Graçanicës, përgjegjës për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor është Drejtoria e Shërbimeve Publike, Mbrojtjes dhe Shpëtimit. Brenda kësaj drejtorie funksionon Sektori i Ambientit, ku është i angazhuar një zyrtar mjedisor, ndërsa në kuadër të Sektorit të Menaxhimit të Mbeturinave është i angazhuar edhe një zyrtar tjetër për këtë fushë. Ndërkohë, Drejtoria e Inspeksionit ka raportuar se ka vetëm dy inspektorë, të cilët mbulojnë edhe fushën e mjedisit, dhe në Drejtorinë e Urbanizmit është i angazhuar një zyrtar shtesë që merret me çështje mjedisore.

Korniza ligjore mjedisore është mirë e konsoliduar dhe njohuritë e stafit komunal rreth kornizës mjedisore janë të nivelit të lartë.

Shkalla e hartimit dhe zbatimit të politikave lokale për planifikimin dhe menaxhimin mjedisor mbetet problematik, për faktin se nuk ka organizim të mirëfilltë në këtë aspekt; përkatësisht, rrjedha aktuale e hartimit dhe zbatimit të dokumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit, projekteve dhe masave për mbrojtjen e mjedisit aktualisht e bën të vështirë matjen e efikasitetit të këtyre veprimeve në përmirësimin e gjendjes mjedisore.

Në Komunën e Graçanicës kryhet inspektimi i rregullt mjedisor dhe hartohen raporte periodike për komunën, ministrinë dhe Zyrën e Inspektoratit Gjeneral. Monitorohet gjendja e deponive, zonave të mbrojtura dhe pyjeve. Janë evidentuar raste të hedhjes dhe djegies së mbeturinave nga individë apo biznese, por nuk janë raportuar tejkalime në shfrytëzimin e resurseve natyrore apo shkelje në menaxhimin e faunës dhe pyjeve.

Komuna e Graçanicës nuk ka ndërtuar një sistem funksional për menaxhimin e të dhënave dhe gjithashtu mungojnë kapacitetet teknike dhe njerëzore për grumbullimin, krijimin dhe administrimin e këtyre të dhënave Komuna e Graçanicës e vlerëson mesatarisht bashkëpunimin me nivelin qendror në hartimin e akteve ligjore dhe strategjive mjedisore (nota 3). Bashkëpunimi me OJQ-të vlerësohet lartë (nota 5), me shembull konkret hartimin e Planit Lokal të Veprimit për Mjedisin. Është zhvilluar proces me pjesëmarrje publike në këtë plan, ndërsa pjesëmarrja publike është vlerësuar mesatarisht (nota 3).

Sa i përket lejeve mjedisore kjo komunë nuk ka ofruar asnjë informacion.

REKOMANDIMET

- Të organizohen më shumë trajnime për punonjësit e DShPSHM rreth kornizës ligjore dhe rreth çështjeve mjedisore;
- Të përmirësohet dhe dinamizohet hartimi dhe zbatimi i dokumenteve të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit, projekteve dhe masave për mbrojtjen e mjedisit;
- Planet e nivelit lokal për menaxhimin mjedisor të përditësohen, bashkë me fuqizimin e raportimit të zbatimit të tyre;
- Të rriten kapacitetet si dhe të shtohet mbikëqyrja inspektive dhe raportimi mjedisor;
- Të fillojë sa më shpejtë procesi i krijimit, grumbullimit, menaxhimit të të dhënave dhe sistemit të menaxhimit të dhënave mjedisore;
- Të avancohet bashkëpunimi nivel qendror - lokal në hartimin e akteve ligjore dhe strategjive mjedisore; dhe
- Të kultivohet bashkëpunimi më i afërt me OJQ-të për të nxitur rritjen e pjesëmarrjes së publikut në çështjet mjedisore;

Për EC:

EC Ma Ndryshe është organizatë me bazë në komunitet, e themeluar në vitin 2006, që angazhohet për zhvillim të qëndrueshëm me qasje gjithëpërfshirëse.

Aktivizmi i EC-it synon një Kosovë ku qeverisja demokratike është pjesëmarrëse, transparente dhe llogaridhënëse, duke siguruar që institucionet, komunitetet dhe palët e interesit të punojnë së bashku drejt një zhvillimi të qëndrueshëm.

Ky vizion promovon vendimmarrjen gjithëpërfshirëse, politika më të fuqishme dhe përfshirje më të madhe të publikut, duke siguruar që qëndrueshmëria të jetë pjesë përbërëse e qeverisjes si në nivel lokal, ashtu edhe në atë kombëtar.

Përmes koordinimit më të mirë institucional, hartimit të politikave të bazuara në dëshmi dhe angazhimit qytetar, angazhimi i EC-së synon të kapërcejë hendekun mes komuniteteve dhe institucioneve, duke siguruar që qeverisja e mirë të sjellë ndryshime të prekshme dhe afatgjata.

Deklarata e vizionit

“Fuqizimi i një Kosove elastike dhe gjithëpërfshirëse, ku komunitetet në mënyrë aktive formojnë institucione të qëndrueshme, të digjitalizuara dhe të ndërgjegjshme”.

Deklarata e misionit

“EC Ma Ndryshe përkrah qeverisjen demokratike dhe zhvillimin e qëndrueshëm në Kosovë duke nxitur zhvillimin e qëndrueshëm socio-ekonomik, kulturor dhe të gjelbër përmes edukimit digjital, kujdestarisë mjedisore, mobilizimit të komuniteteve, avokimit për vendimmarrje publike me pjesëmarrje dhe kultivimit të partneriteteve strategjike”.